

Impactul agresiunii Rusiei asupra remodelării lumii de mâine

Scenarii, evoluții și opțiuni pentru viitorul Ucrainei

*The impact of Russia's aggression on reshaping
tomorrow's world*

Ukraine's future scenarios, developments, and options

Conf. univ. dr. Iulian CHIFU*

*Universitatea Națională de Apărare „Carol I”

e-mail: keafuyul@gmail.com

Abstract

Scenariile prospective (Chifu 2022) se adună, acum, în ajunul **contraofensivei anunțate de Ucraina** pentru a-și revendica teritoriile și pentru a crea avantaje strategice clare, în perspectiva unor eventuale negocieri cu Rusia (Menon 2023). Și, în timp ce **criteriile și indicatorii** unei evoluții pe termen scurt și mediu sunt mai ușor de determinat, la fel ca **obiectivul aspirațional al Ucrainei de a-și recâștiga toate teritoriile ocupate** (Wallander 2023), există numeroase **puncte de inflexiune** care pot apărea, tot așa după cum se profilează și o serie de **game changers**, elemente care ar schimba radical realitatea și cursul tendinței cunoscute. În acest sens, ne-am permis să schițăm, aici, un proiect actualizat al **evoluțiilor, scenariilor și opțiunilor viitoare ale Ucrainei**, în cazul unui război de agresiune la scară largă al Rusiei, evoluții care, în mod firesc, influențează și ceea ce se va întâmpla cu lumea postbelică.

Prospective scenarios (Chifu 2022) are now piling up, on the eve of **Ukraine's announced counter-offensive** to reclaim its territories and create clear strategic advantages in the perspective of any negotiations with Russia (Menon 2023). While **the criteria and indicators** of short and medium-term development are easier to determine, as is the **aspirational goal of Ukraine to gain all its occupied territories** (Wallander 2023), there are numerous **inflection points** that may emerge, just as a number of **game-changers** are looming, elements that would radically change the reality and the course of the known trend. Taking these factors into consideration, we have drafted an updated outline of **Ukraine's potential future developments, scenarios, and options** in the event of a Russian full-scale war of aggression. It is important to note that these developments not only impact Ukraine but also have implications for the post-war global landscape.

Cuvinte-cheie:

scenarii prospective; indicatori; puncte de inflexiune; schimbări de situație.

Keywords:

prospective scenarios; indicators; inflection points; game changers.

Războiul de agresiune al Rusiei în Ucraina: Studii prospective. Scenarii prospective

Studii prospective (Chifu 2013, 167-186) sunt un tip specific de studii viitoare care implică identificarea indicatorilor critici, a *tipping points*, a punctelor de inflexiune și a certitudinilor relative pentru a construi scenarii pe **termen scurt, mediu și lung**, cu **posibilități de continuitate, discontinuitate și de lebădă neagră**, pentru a acoperi o posibilă evoluție cunoscută a unui anumit eveniment, domeniu sau fenomen. Scopul acestei metodologii este de a **evita surprizele strategice** și de a menține factorii de decizie în concordanță cu evoluțiile posibile (Chifu 2014, 174).

Lumea a evoluat de la o **lume bipolară** în timpul Războiului Rece la o **lume** oarecum **globalizată, interdependentă și condusă de economia de piață**. Atacul din 11 septembrie, terorismul din Europa și din Occident, revoluțiile de culoare, primăvara arabă, pandemia și apariția *social media*, precum și a altor tehnologii disruptive au **adus schimbări în ordinea internațională**, dar fără o schimbare dramatică (mai degrabă, o schimbare transformățională), fără a se stabili **încotro se îndreaptă lumea noastră în perioada de tranziție**. Acum, **războiul de agresiune al Rusiei în Ucraina** s-a transformat într-un război de lungă durată și amenință să schimbe dramatic peisajul.

Ne menținem poziția (Chifu 2022) că viitorul lumii secolului XXI va marca o **dispersie și o disipare a puterii**, ca urmare a noilor tehnologii și a resurselor limitate, necesare acestora, ceea ce face **saltul deja identificat** de la cele două superputeri ale Războiului Rece, prin uni-multipolarismul epocii de tranziție, la **sistemul celor două mari puteri, niciuna dintre ele Rusia, și numeroase puteri regionale**, cu perspectiva unei rivalități China–SUA care ar putea ajunge la război. Dar, mai presus de toate, avem în vedere o lume mai democratică, în care nișe de putere sau de resurse pot transforma peste noapte **un stat, oricât de mic, într-o putere relevantă** din punctul de vedere al resurselor sau al tehnologiei (Chifu 2021a, 13-22; Chifu 2021b, 100-113) pe care le deține și de care are nevoie întreaga lume.

În cazul Ucrainei, contextul a stabilit **liniile roșii ale Occidentului în ceea ce privește** transferul de tehnologii. Folosirea **mijloacelor militare de către Rusia** la mijlocul secolului XXI este inacceptabilă, dar, în același timp, sprijinul acordat țărilor democratice agresate, Ucraina, în acest context, **nu ar trebui să încalce dreptul internațional**, să creeze **modele de escaladare**, dimpotrivă, ar trebui doar să ajute statul ucrainean să își apere teritoriul și cetățenii. Acest lucru înseamnă **fără cizme occidentale pe teren**. Acest lucru înseamnă, de asemenea, că armele livrate Ucrainei ar trebui să fie **proporționale cu atacurile Rusiei asupra teritoriului său**, iar raza de acțiune a acestor arme nu ar trebui să permită Ucrainei să **atace ținte de pe teritoriul Rusiei**, deci, în afara propriului teritoriu (U.S. European Command 2023).

Acest lucru nu înseamnă că SUA sau orice alt stat **va împiedica Ucraina să își dezvolte strategiile** cu lovituri în afara teritoriului său, inclusiv în Rusia. Aceste

strategii ar putea include, de asemenea, **atacarea tehnicii militare, a grupurilor de soldați, a căilor ferate sau depozitelor de combustibil** în afara granițelor Ucrainei, în încercarea de a **rupe liniile de aprovizionare ale agresorului**, dar acest lucru ar trebui să se facă **cu mijloace proprii**, cu forțele de operațiuni speciale și cu arme ucrainene, nu cu cele transferate din alte surse. Unele dintre aceste livrări de arme occidentale vin în mod explicit cu aceste **limitări**.

Indicatori și criterii cheie pentru evoluția războiului de agresiune al Rusiei în Ucraina pe termen scurt și mediu

Există **patru condiții, indicatori și criterii cheie** care vor defini evoluția războiului de agresiune al Rusiei în Ucraina pe termen scurt și mediu, pe care le putem plasa într-un **format 3+1**, în funcție de **capacitatea noastră actuală de anticipare**:

- **Rezistența Ucrainei și a ucrainenilor.** Capacitatea militară de a rezista pe linia întâi, de a conduce efortul de război și capacitatea populației de a susține acest efort pe termen lung. Am văzut că **moralul și voința de a lupta** pentru un scop contează în primul rând. Ucrainenii își apără teritoriul, populația și **duc adevăratul Război de Independență** cu cea mai puternică motivație, în timp ce Putin nu a reușit să producă o narațiune sustenabilă și credibilă cu privire la **motivul pentru care și-a trimis trupele pe teritoriul ucrainean** (continuând narațiunea „pomului de Crăciun” a lui Putin, care îi conține pe **naziști în amestec, lovitura de stat, apărarea rușilor de pretutindeni și nenumărate alte paseisme** despre leagănul nașterii statului rus sau ignorarea independenței statelor și crearea unor narațiuni ale unor **civilizații statale** care ar avea drepturi supradimensionate și dominante, în raport cu vecinătatea, condamnată să rămână **sfera lor de influență**) ([Russian Mission 2023](#)). Dar la fel de important este și **efortul din spatele frontului** și capacitatea de a evita atacurile asupra orașelor și civililor. Atâta timp cât luptătorii din prima linie știu că familiile lor sunt în siguranță, ei pot lupta mai puțin constrânși decât dacă află zilnic de **noi atacuri asupra blocurilor de apartamente, străzilor sau birourilor** din orașele aflate la mare distanță în spatele frontului.
- **Reziliența occidentală în susținerea Ucrainei** – este vorba despre sprijinul public pentru efortul de război în mod **direct**, prin ajutor umanitar, coridoare de export, ajutor militar, ajutor financiar-bugetar pentru susținerea războiului, dar și **indirect**, prin inflație, costuri energetice și multe alte elemente de influență. Atâta timp cât cetățenii occidentali pot menține acest angajament, iar **reziliența Occidentului este asigurată**, rămâne un element major de **transformare a industriei tradiționale de apărare într-o industrie de război** cu o producție pe scară largă, pe care toți aliații trebuie să o dezvolte, în perspectiva acestui război lung și de anvergură, dar și a unui efort de descurajare mai mare, care ar putea veni la scurt timp după actualul război din Ucraina, în Indo-Pacific ([Ash 2023](#)).

- **Capacitatea Ucrainei de a absorbi ofensiva rusă și de a desfășura cu succes propria contraofensivă.** Desigur, Ucraina a demonstrat că poate absorbi ofensiva de primăvară, iar luptele din prima linie de front de la Vuhledar și Bahmut au arătat **incapacitatea Rusiei de a genera câștiguri substanțiale**, chiar și cu pierderi uriașe de oameni și capacități militare. Cu toate acestea, punctul obligatoriu rămâne viitoarea **contraofensivă ucraineană** (Menon 2023), care trebuie să demonstreze capacitate de penetrare și **câștiguri strategice substanțiale** care să rupă frontul în două – sud și est – și să exercite o presiune solidă și credibilă asupra Crimeei. Numai atunci am avea condiții prealabile pentru ca Rusia să dorească, să ceară și să participe la negocieri serioase. **Un eventual impas în ofensiva Ucrainei, cu câștiguri limitate și pierderi majore** ar consacra stagnarea frontului și incapacitatea părților de a obține noi câștiguri teritoriale prin luptă, cu efecte negative asupra perspectivelor războiului.
- **Capacitatea lui Vladimir Putin de a menține verticala puterii** – este o condiție pe care o putem anticipa în teorie, dar pe care nu o putem susține în mod credibil din două motive: **opacitatea sistemului lui Putin** și conformismul elitelor și al grupului din jurul său și, mai ales, natura autocratică a regimului care **poate face implozie la cel mai mic și ne semnificativ declanșator** (Kolesnikov 2023). Lipsa de previziune nu înseamnă că acest indicator (+1) trebuie eliminat, dimpotrivă, **el poate determina întotdeauna soarta războiului**, în momente greu de prevăzut.

Scenarii ale sfârșitului unui război. De la poziția aspirațională occidentală, la alternativele de pe teren

Războiul de agresiune al Rusiei are, ca obiectiv de aspirație, un singur final pentru orice actor democratic, preocupat de lumea bazată pe reguli și de perspectivele realinierii mondiale:

- **Rusia trebuie să piardă războiul, iar Ucraina trebuie să câștige.** Este o soluție legală și morală, capabilă să consolideze **lumea bazată pe criterii și reguli**. Orice jumătate de măsură ar crea **un precedent** prin care un stat agresor ar putea prelua bucăți din teritoriul vecinilor săi, mai ales după celebrele pledoarii din sfera doctrinei **securitate vs. teritoriu** (Aarts 1999; Adler și Barnett 1998), discutabilă în Orientul Mijlociu, dar **inacceptabilă în Europa post-Helsinki**, după angajamentul de a nu schimba frontierele prin forță și de a recunoaște suveranitatea, integritatea teritorială și independența fiecărui stat membru CSCE/OSCE și ONU.
- **Rusia trebuie să plătească.** După cum indică nenumărate analize, lipsa **costurilor post-Război Rece** pentru Rusia, ca succesori la tratatele al fostei URSS, a dus la o **disponibilitate de a recurge la război** pentru a rezolva problemele Rusiei în relațiile internaționale și pentru a-și satisface nivelurile

excesive de ambiție. Pe de altă parte, problema **costurilor impuse Rusiei** include plata pentru declanșarea unui război, plata pentru reconstrucția Ucrainei, plata individuală și colectivă pentru **crime de război** și pentru crime împotriva umanității, precum și pentru **crima de agresiune**, dar și acordarea de garanții că **Rusia nu va folosi niciodată războiul ca alternativă pentru ambițiile sale în relațiile internaționale** (avem precedentul cu Japonia și Germania după Cel de-Al Doilea Război Mondial, dar nivelul de sofisticare din zilele noastre a crescut dramatic și am putea găsi opțiuni mai bune pentru controlul armelor și al produselor și industriilor cu dublă utilizare, pentru a garanta că Rusia stă departe de orice tip de agresiune în viitorul apropiat).

- **Statele, companiile și consultanții care au ajutat Rusia să eludeze sancțiunile trebuie să plătească.** Cetățenii occidentali și-au asumat costurile multiple, dezvăluite mai sus, în speranța că, în viitor, copiii și nepoții lor vor trăi chiar și într-o formă de **democrație imperfectă**, dar măcar să aibă dreptul de a alege, nu să trăiască sub un autocrat ca Putin care să le spună **cum să trăiască și ce să gândească, să spună, să facă**. De aceea este responsabilitatea guvernelor să identifice **profitorii** îmbogățiți de război, indivizi, companii sau state care ajută la eludarea sancțiunilor și să îi facă să plătească pentru asta (Spektor 2023). Acest lucru creează **înălțimea morală** necesară pentru a cere sprijinul publicului în astfel de confruntări pe viitor.

Bineînțeles, dacă acestea sunt **obiectivele și ținta aspirațională**, evoluția războiului de agresiune al Rusiei în Ucraina poate lua multe forme. **Rusia nu este încă înfrântă**, are suficientă populație și rezerve militare pe care le poate introduce în moara războiului, precum și multe capacități, majoritatea din stocuri, depășite moral, dar care îl pot ajuta pe Putin să **continue războiul pe termen mediu și lung** tocmai pentru a nu pronunța o recunoaștere a înfrângerii. Mai mult, luptele au loc aproape în întregime pe teritoriul ucrainean, unde se înregistrează și distrugerii, așa că **Rusia și Putin pot oricând să se declare victorioși într-o oarecare formă**. Variantele ar fi:

- **Victoria completă a Ucrainei în acest război** – eliberarea întregului teritoriu și revendicarea victoriei și a independenței față de Rusia cu arma în mână.
- **Victoria strategică în război, urmată de o negociere în avantajul Ucrainei** Cu o **separare a fronturilor de sud și de est** și cu o presiune serioasă asupra Crimeei, elementele unei victorii strategice relevante în război pentru Ucraina sunt întrunite și orice fel de negociere, din acest moment, poate fi avantajoasă și de bun augur pentru Kiev.
- **Blocaj: incapacitatea ofensivei ucrainene, pierderea sprijinului occidental/sprijin insuficient.** Oboseala, lipsa resurselor sau a unor capacități și muniții occidentale suficiente pot duce într-adevăr la o **înghețare de facto a conflictului**, care s-ar transforma efectiv într-un război de uzură pe termen lung, cu momente de **stop-and-go ruso-ucrainene** și reluări periodice ale ofensivei, dar cu avantaje modeste, împingând evoluțiile spre o **variantă coreeană** (Haass și Kupchan 2023).

- **Victoria strategică rusă (aparent) satisfăcătoare** – cucerirea completă a Donbasului, distrugerea puternică a armatei ucrainene în ofensivă, **ocuparea completă a teritoriilor anexate oficial de Rusia** și rusificarea lor. Dar aici, nu va fi niciodată pace, pentru că **va exista întotdeauna posibilitatea unui nou conflict**, de unde și necesitatea unui angajament pe termen lung.
- **Victoria completă a Rusiei**, adică atingerea tuturor obiectivelor inițiale ale invaziei: schimbarea puterii la Kiev, ocuparea unei mari părți a teritoriului, cucerirea *de facto* sau *de jure* a Ucrainei – devenind un al doilea Belarus – sau independența **Micii Ucraine fără ieșire la mare**. Tot ce rămâne este ca vecinii săi, fie că sunt state post-sovietice, fie membre ale NATO, să se întrebe **cine urmează?** O pace durabilă nu este posibilă în aceste circumstanțe ([Miliband 2023](#)).

Game changers. Perspective de escaladare a conflictului ucrainean la scară globală

Am identificat **trei schimbări** care, odată ce vor avea loc în războiul de agresiune al Rusiei în Ucraina, vor schimba dramatic atât situația de pe teren, cât și perspectivele lumii de mâine. Cu siguranță, sunt posibile multe dintre ele și vom sugera și altele, cu diferite niveluri de relevanță. Cel mai important, ele ar deschide calea **spre escaladarea conflictului la nivel global**, atrăgând forțe și determinând o extindere a conflictului din punct de vedere geografic și din punctul de vedere **al domeniului de aplicare, precum și al mizei strategice** – o perspectivă pe care SUA, NATO și Occidentul, în ansamblul său, au încercat și depun eforturi susținute pentru a o evita. În acest caz, cele trei formule ar fi: **implicarea Chinei în conflict** ([Fix și Kimmage 2023](#)), **implicarea directă a trupelor NATO în luptele din Ucraina** sau **utilizarea de arme nucleare tactice de către Rusia**. Cele trei pot fi legate între ele și se determină reciproc.

Implicarea Chinei în conflict ([Jones 2023](#))

În prezent, China **oferă Rusiei sprijin formal, declarativ, politic, economic, financiar și tehnologic neletal**. Bunurile cu dublă utilizare și bunurile care nu fac obiectul unor sancțiuni pot însemna sprijin pentru Rusia, dar **fără ca Beijingul să își asume costurile războiului** sau să asigure **o linie de aprovizionare constantă cu arme pentru Rusia lui Putin**. Dar acest lucru se poate schimba, mai întâi prin **transferuri de arme sub acoperire** și cu ambiguitatea unei negări credibile a acestei implicări directe în furnizarea de arme letale, eventual prin asumarea **transferului prin intermediari** doar a unor componente, mai degrabă decât a unor arme chinezești, ușor de identificat pe teren. Dar evoluțiile ar putea chiar să se îndrepte spre **un transfer deschis, asumat public, sau spre o linie de aprovizionare la scară largă cu arme letale a Rusiei**, ceea ce ar determina o schimbare radicală a situației din teren ([Kurtz-Phelan 2023](#)). Acest lucru nu înseamnă că **Rusia ar putea câștiga**

automat războiul, dar livrarea de arme letale de către China este atât un punct de cotitură relevant, cât și **un posibil game changer în război**.

Implicare occidentală, NATO, SUA, Coalitia de voință în Ucraina

Așa după cum am prezentat mai sus, NATO, SUA, Occidentul, în ansamblul său, și-a plasat sprijinul pentru Ucraina în cheia **limitării intervenției directe** sau a **prezenței trupelor sale** pe teren – cu excepția mercenarilor pe cont propriu și, poate, a instructorilor în misiuni specifice pe teren. Cu toate acestea, perspectiva unei înfrângerii ucrainene sau a implicării Chinei în conflict sau, chiar mai rău, utilizarea de către Rusia a armelor nucleare tactice în Ucraina ar putea să **o împingă și dincolo de această limită**, pentru a evita **eventualitatea împingerii confruntării la granițele NATO**. Implicarea militară explicită a Occidentului sub orice formă, a propriilor sale trupe în Ucraina transformă războiul de agresiune al Rusiei în Ucraina în **bătălia viitorului secol pe teritoriul ucrainean**. Miza este ridicată semnificativ, iar înfrângerea **Ucrainei este asumată ca fiind o pierdere importantă**, dar dublată de **înfrângerea Occidentului** și a ordinii mondiale, bazate pe reguli, în fața revizionismului, a neoimperialismului și a autocrațiilor lumii. Implicarea Chinei în conflict ar transforma în mod direct **bătălia din Ucraina în confruntarea cheie a sistemelor, democrație versus autocrație** și dreptul statelor de a-și alege liber sistemul de guvernare, adică ar altera definitiv suveranitatea statelor și integritatea teritorială, ca principiu, în absența unei intervenții occidentale în sprijinul Ucrainei (Kausikan 2023). **Perspectiva abandonării Ucrainei este inacceptabilă din punct de vedere conceptual**.

Utilizarea de către Rusia a armelor nucleare în război

Aceasta ar fi cea mai importantă schimbare în relațiile internaționale de la Cel de-Al Doilea Război Mondial încoace. **Folosirea de către Rusia a armelor nucleare** este o recunoaștere implicită a înfrângerii convenționale a Ucrainei, dar și o **ieșire completă a Rusiei din sistemul mondial**, cu costuri majore de izolare reală față de toate statele lumii. Nu ar mai fi vorba despre rivalitatea autocrație versus democrație, ci despre **un actor din sistem, mai mult, membru permanent al Consiliului de Securitate, care a scăpat complet de orice logică și control**. Chinei, Indiei și statelor din Sudul Global le-ar fi foarte greu să sprijine Rusia în vreun fel, **expulzarea sa din Consiliul de Securitate și izolarea completă ar fi egalată doar de efortul de salvare a Ucrainei**, care ar primi tot sprijinul de care are nevoie, inclusiv prezența trupelor NATO direct în teren, pentru a **lichida consecințele unei astfel de lovituri** și pentru a obține eliberarea teritoriului său.

De asemenea, ar putea exista și **alte schimbări semnificative**. Pentru a da doar un exemplu, un nou front între Rusia și Occidentul global în altă parte, pe teritoriul

statelor baltice sau în spațiul post-sovietic sau în zone îndepărtate, cum ar fi, de ce nu, Sudanul. Asta ar însemna o **escaladare continuă a războiului Rusia-Occident**, în termeni geografici, asta o dată.

Toate aceste elemente vor afecta în mod direct **evoluțiile lumii secolului XXI**. Dar și formele de gestionare a conflictelor, structura și cadrul de securitate sau chiar **formulele de supraviețuire și coeziune** ale unor state, în primul rând **Rusia și Ucraina**. Dar ele ar influența, în primul rând, regulile sau lipsa lor după care vor evolua relațiile internaționale ale statelor în secolul XXI ([Mazarr 2023](#)). În acest context, **discuțiile clasice despre unipolarism, bipolarism sino-american sau multipolarismul** revendicat de Rusia și China ar fi lipsite de sens, la fel ca și **tentația de a reveni și revendica din nou sfere de influență** și de a trece la noi tipuri de jocuri de putere ale marilor actori.

Referințe

Aarts, Paul. 1999. "The Middle East: a region without regionalism or the end of exceptionalism." *Third World Quarterly* 20 (5): 911-925.

Adler, Emanuel și Michael N. Barnett. 1998. *Security Communities*. Cambridge University Press.

Ash, Timothy Garton. 2023. "Postimperial Empire. How the War in Ukraine Is Transforming Europe, Foreign Affairs May/June 2023." *Foreign Affairs* 102, no.3. <https://www.foreignaffairs.com/ukraine/europe-war-russia-postimperial-empire>.

Chifu, Iulian. 2013. „Analiză prospectivă. Experiența internațională și o abordare românească.” *Revista Română de Studii de Intelligence*, no.10: 167-186.

—. 2014. *Prospectives on Ukraine Crisis. Scenarios for a mid-long term evolution*. București: Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale al Academiei Române.

—. 2021a. „Securitate tehnologică. Un nou domeniu de strictă actualitate a securității viitorului.” *Infosfera*, no.2: 13-22.

—. 2021b. „Când tehnologia și social media întâlnesc Covid-19. Relativizarea adevărului și soarta social media.” *Romanian Intelligence Studies Review*, nr. 25: 100-113.

—. 2022. *Studii prospective și metodologii alternative. Eșafodajul de securitate în secolul 21. Vol. 3, Reconfigurarea securității și relațiilor internaționale în secolul XXI*. București: RAO.

Fix, Liana și Michael Kimmage. 2023. "How China Could Save Putin's War in Ukraine. The Logic—and Consequences—of Chinese Military Support for Russia." *Foreign Affairs*. <https://www.foreignaffairs.com/china/how-china-could-save-putins-war-ukraine>.

Haass, Richard și Charles Kupchan. 2023. "The West Needs a New Strategy in Ukraine, A Plan for Getting From the Battlefield to the Negotiating Table." *Foreign Affairs*. <https://www.foreignaffairs.com/ukraine/russia-richard-haass-west-battlefield-negotiations>.

Jones, Seth G. 2023. "America's Looming Munitions Crisis. How to Fill the Missile Gap." *Foreign Affairs*. <https://www.foreignaffairs.com/united-states/americas-loomng-munitions-crisis>.

Kausikan, Bilahari. 2023. "Navigating the New Age of Great-Power Competition.Statecraft in the Shadow of the U.S.-Chinese Rivalry." *Foreign Affairs*. <https://www.foreignaffairs.com/united-states/china-great-power-competition-russia-guide>.

Kolesnikov, Andrei. 2023. "Putin's Second Front. The War in Ukraine Has Become a Battle for the Russian Psyche." *Foreign Affairs*. <https://www.foreignaffairs.com/russian-federation/putins-second-front>.

Kurtz-Phelan, Dan. 2023. "How to Avoid a Great-Power War. A Conversation With General Mark Milley." *Foreign Affairs*. <https://www.foreignaffairs.com/podcasts/how-to-avoid-great-power-war-mark-milley>.

Mazarr, Michael J. 2023. "Why America Still Needs Europe. The False Promise of an "Asia First" Approach." *Foreign Affairs*. <https://www.foreignaffairs.com/united-states/why-america-still-needs-europe>.

Menon, Rajan. 2023. "Ukraine's Best Chance. A Successful Offensive Could End the War With Russia." *Foreign Affairs*. <https://www.foreignaffairs.com/ukraine/ukraines-best-chance>.

Miliband, David. 2023. "The World Beyond Ukraine. The Survival of the West and the Demands of the Rest." *Foreign Affairs* 102, no.3. <https://www.foreignaffairs.com/ukraine/world-beyond-ukraine-russia-west>.

Russian Mission. 2023. "The Concept of Foreign Policy of the Russian Federation." <https://russiaeu.ru/en/news/concept-foreign-policy-russian-federation>.

Spektor, Matias. 2023. "In Defense of the Fence Sitters. What the West Gets Wrong About Hedging." *Foreign Affairs* 102, no.3. <https://www.foreignaffairs.com/world/global-south-defense-fence-sitters>.

U.S. European Command. 2023. "Statement of General Christopher G.Cavoli (Unclassified)." <https://www.eucom.mil/document/42351/gen-christopher-g-cavoli-2023-posture-statement-to-the-hasc>.

Wallander, Celeste A. 2023. "Opening statement, Office of the Secretary of Defense, before the 118-th Congress Committee of Armed Services," <https://armedservices.house.gov/sites/republicans.armedservices.house.gov/files/04.26.23%20Wallander%20Statement.pdf>.